

Київський
столичний
університет імені
Бориса Грінченка

Тернопільський
національний
педагогічний
університет імені
Володимира
Гнатюка

Житомирський
державний
університет імені
Івана Франка

Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів

**Матеріали 2-ї Всеукраїнської науково-практичної
конференції студентів, здобувачів та молодих учених**

(Київський столичний університет імені Бориса Грінченка,
7 листопада 2024 року)

Київ 2024

УДК 81(043.2)

Рекомендовано до оприлюднення вченою радою Факультету романо-германської філології Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (Протокол №10 від 19 листопада 2024 р.)

Рецензенти:

Меркулова С.І., к.пед., доцент кафедри лінгвістики та перекладу Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;
Копитіна А.С., доктор філософії, завідувач кафедри романської філології Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів:

Матеріали 2-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, здобувачів та молодих учених (7 листопада 2024 р.) / за ред. А.М.Козачука, Л.П.Калитюк. – К: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2024. – 205 с.

Збірник містить матеріали доповідей учасників 2-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, здобувачів та молодих учених «Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів», яка відбулася 7 листопада 2024 року в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка в межах відзначення Міжнародного дня науки. Теми доповідей охоплюють лінгвістичну (романо-германські мови) та перекладознавчу галузі.

© Автори текстів, 2024

© Факультет романо-германської філології
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка, 2024

Зміст

Питання загального та порівняльного мовознавства

К. Білик. Програмні забезпечення для обробки текстових корпусів	7
D. Harkusha, S. Nohovska. Messenger communication types, etiquette and translation algorithm	10
Н. Дровосскова, Р. Махачашвілі. Між двох мов: як емоційний інтелект диктує перемикання кодів у соціальних мережах	14
Ж. Карпенко, А. Козачук. Міжмовні омоніми та важливість їх розпізнання	18
В. Кондрук. Interlingual interactions between Italian and English: hybridization in Italian periodicals	21
I. Onishchuk, A. Chesnokova. Visual Poetry versus Poetic Iconicity	24

Лінгвістичні питання англістики та американістики

O. Bevz, O. Kolesnyk. Modern English advertising slogan: linguo-semiotic aspect	28
A. Boiko, I. Buniatova. Terrorism in English Political Discourse: Linguo-Semiotic Parameters.	30
B. Hovorun, O. Kolesnyk. The nominative field “WEAPON” in works of fantasy genre	32
О. Катасонова, Г. Цапро. Meghan Markle’s wedding in the media discourse	35
V. Kovtun, G. Tsapro. Climate policy in <i>The Guardian</i>	42
Y. Kuvika, I. Bunyatova. Verbal Representation of American Identity in Kamala Harris’s Speeches	46
Н. Марущак. Gothic patterns as a component of E. A. Poe’s idiostyle: The Case study of ‘ <i>The Fall of the House of Usher</i> ’ and ‘ <i>The Raven</i> ’	50
T. Marchenko, G. Tsapro. Madeline’s discourse of secrets in	

Т. Шафранська, О. Іванців. Лексичні прийоми перекладу англійської логістичної термінології	151
К. Шевченко, О. Анхим. Еративи як мовний феномен: теоретичні аспекти та особливості перекладу	154

Емпіричні дослідження перекладу

В. Danyliak, N. Gladush. Translation Challenges in Rendering Stenography of <i>Depp v. Heard</i> Trial	158
Д. Кучеренко, С. Меркулова. Translation of military terminology	163
А. Lysenko, V. Snitsar. Lingual means of shaping the imaginary world in translation of E. Foster's <i>Esme's Wish</i>	168
Є. Мальченко, С. Меркулова. Translation of Descriptions in popular health guide <i>Home Doctor</i> by Dr. Maybell Nieves, Dr. Rodrigo Alterio, Claude Davis	172
К. Mishchanchuk, A. Kozachuk. Genre Stylistic Features of <i>Domestic Folk-lore</i> by T.F. Thiselton-Dyer	177
К. Рувовар, О. Мілова. Emotionally Marked Vocabulary: Ways of Translation	181
А. Plaksina, A. Kozachuk. Realia in Translation as a Dimension of Idiostyle (Elizabeth Carpenter's <i>The Vacancy</i> case study)	185
І. Rohovska, O. Milova. Medical and cynological terms: challenges and difficulties in translation.	188
Д. Семенюк, С. Меркулова. Intertextuality in the self-help book " <i>12 Japanese Concepts To Live By</i> " by Ankur Gupta and its translation into Ukrainian	192
К. Shust, A. Kozachuk. Gender-neutrality of Erica Hollis's <i>Hearts Forged in Dragon Fire</i> in a Gendered Language	196
А. Ярошенко, С. Меркулова. Challenges in rendering descriptions and literary devices in Ukrainian: the case of <i>Spirit Bares Its Teeth</i> by Andrew Joseph White	199

перекладу емоційному фону оригіналу, а також зробити текст ближчим та зрозумілішим для української аудиторії, враховуючи культурні реалії та мовні уподобання сучасного суспільства.

Список джерел

1. Медіасервіс Megogo. Free Guy Original Movie. Доступ 20 жовтня 2024, <https://megogo.net/ua/view/5340225-personazh.html>.
2. Lieberman, M. (2021). Free Guy Movie Script Доступ 20 жовтня 2024, https://www.scripts.com/script/free_guy_25998.

*Тетяна Шафранська
О. Іванців, к.філол.н., доцент
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

Лексичні прийоми перекладу англійської логістичної термінології

Термінологічний апарат будь-якої сфери людської діяльності характеризується високим ступенем динаміки, що зумовлено як внутрішньомовними, так і міжмовними запозиченнями. Логістика, як наука, що перебуває в стадії активного формування, демонструє значну варіативність у використанні термінів. Відсутність усталеної термінологічної системи в цій галузі є причиною неоднозначного тлумачення понять та ускладнює ефективну комунікацію між фахівцями.

Актуальність дослідження зумовлена нагальною необхідністю аналізу специфіки фахової мови логістики, зокрема її термінологічного апарату. Таке дослідження є вкрай доцільним у контексті професійного перекладу з англійської мови, оскільки велика кількість галузевих термінів та стійких словосполучень ускладнює процес відтворення змісту оригінального тексту.

Мета цього дослідження полягає в аналізі лексичних прийомів відтворення англійської логістичної термінології засобами української мови.

Процес перекладу термінології передбачає використання широкого спектру міжмовних трансформацій, серед яких можна виділити лексичні, лексико-семантичні та лексико-граматичні. Вибір оптимального прийому перекладу залежить від контексту та специфіки терміна, що перекладається (Смірнова, 2015, 294). Для досягнення адекватності перекладу перекладач повинен володіти глибокими знаннями як мов, що порівнюються, так і специфіки галузі, до якої належить термін. Розглянемо детальніше особливості лексичних трансформацій у процесі перекладу логістичних термінів.

Одним з найпростіших способів перекладу термінів є прийом транскодування. Транскодування – це побуквенне чи пофонемне відтворення вихідної лексичної одиниці за допомогою алфавіту цільової мови (Карабан, 2004, 282). Наприклад: *logistics* – *логістика*, *outsourcing* – *аутсорсинг*, *controlling* – *контролінг*, *armator* – *арматор*, *terminal* – *термінал*, *stevedore* – *стивідор* (Афонін, 2024).

Калькування є одним із поширених лексичних прийомів перекладу логістичної термінології, який передбачає відтворення структури вихідного слова або словосполучення засобами мови перекладу. Цей прийом полягає у перекладі кожної морфеми або лексеми, що входять до складу терміна, відповідним елементом мови перекладу (Карабан, 2004, 286). Калькування особливо ефективно при перекладі складних за структурою термінів, що відображають нові поняття або явища, наприклад: *direct digital control* – *прямий цифровий пристрій*, *multimodal transport operator* – *оператор мультимодального перевезення*, *general terms of sale and delivery* – *загальні умови продажу і доставки*; *anti-lock brake system* – *антиблокувальна гальмівна система* (Афонін, 2024).

Описовий переклад полягає у заміні лексичної одиниці вихідної мови розгорнутим описом її значення мовою перекладу (Карабан, 2004, 297). Цей прийом широко використовується при

перекладі наукових текстів, особливо в галузях, що швидко розвиваються, таких як логістика. В таких випадках, коли прямі відповідники термінів відсутні або їх використання не забезпечує адекватного розуміння, описовий переклад дозволяє передати зміст терміна шляхом його детального пояснення. Наприклад: *overhaul period* – інтервал між перегорідками двигуна, *red zone* – зона зберігання найбільш оборотного товару, *reverse logistics* – зворотний матеріальний потік від споживача до постачальника, який включає повернення товару та інші операції; *track and trace* – контроль і відстеження руху запасів в ході перевезення (Афонін, 2024).

За умови відсутності точного словникового відповідника для англійського терміна в українській мові, перекладач має в своєму розпорядженні кілька альтернативних стратегій. Крім калькування, транслітерації та описового перекладу, можуть бути використані й інші трансформації. Вибір конкретного прийому залежить від контексту, стилю тексту та мети перекладу.

Перекладач, який працює з текстами логістичної сфери, повинен володіти глибокими знаннями не лише мов, що порівнюються, а й специфіки галузі. Крім того, він має досконало орієнтуватися в термінологічному апараті логістики, обираючи такі терміни, які найточніше відображають зміст оригіналу. При цьому слід уникати довільного скорочення термінів, а також використовувати стандартизовану термінологію. У випадку відсутності відповідного терміна в цільовій мові перекладач повинен самостійно підібрати еквівалент, вдаючись до додаткових джерел інформації або консультації з фахівцями.

Перспективним напрямом подальших досліджень є детальний аналіз лексико-семантичних та лексико-граматичних трансформацій, що використовуються при перекладі логістичної терміносистеми.

Список джерел

1. Афонін, М. О., Бура, Р. Р., Півторак, Г. В. (2024). *Англійсько-український словник транспортної термінології*. Львів: НУ Львівська політехніка.
 2. Карабан, В. І. (2004). *Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми*. Вінниця: Нова книга.
 3. Смірнова, Т. В. (2015). Термінологічні проблеми перекладу на прикладі фахової мови транспорту. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія"*, 54, 293–295.
-

Катерина Шевченко

О. Анхим, к. філол. н., доцент

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Еративи як мовний феномен: теоретичні аспекти та особливості перекладу

Еративи як свідомо допущені орфографічні, лексичні або синтаксичні помилки є особливим явищем у лінгвістиці, що привертає увагу дослідників завдяки своїй неповторній ролі у художніх текстах. Цей лінгвістичний феномен здатний передавати культурні коди, соціальні відтінки та навіть сатиричні елементи, що робить його популярним у сучасній літературі. Однак особливо складним ератив стає для перекладачів, адже адекватне відтворення його функцій цільовою мовою потребує особливого підходу. Це дослідження обґрунтовує значущість еративів у контексті перекладу та аналізує основні типи перекладацьких трансформацій, застосовуваних при їхньому відтворенні українською.

Термін *ератив* походить від латинського “*errare*”, що означає «*помилятися*» (Ситдикова, 2024). Еративи слугують своєрідним